

Ogledali smo si obalo Modračkega jezera (17 km²), nastalega z zajezitvijo reke Spreče zaradi potreb po vodi v okoliških industrijskih podjetjih. Leta 1999 je bila dograjena manjša hidroelektrarna. Danes pa je jezero pomemben potencial za razvoj rekreacije in turizma, vendar kakovost vode zaenkrat še ni primerna za kohanje.

Mednarodno srečanje je bilo medijsko zelo odmevno in je vodilo h krepitvi sodelovanja med geografskimi oddelki.

Na prostorski razvoj Tuzle je močno vplivalo izkoriščanje soli, ki se nahaja neposredno pod mestom. Deli mesta so prizadeti zaradi ugrezanja. Kljub sanacijskim ukrepom se proces tonjenja še nadaljuje. Na sliki je lepo vidna poškodba tlaka, ki je nastala zaradi še vedno aktivnih procesov grezanja.

**Avtor besedila in fotografij:
SIMON KUŠAR**

Sranske poti so lepše, ljudje pa prijaznejši

**(Poročilo 7. raziskovalnega geografskega tabora
"Kozjansko - Bizeljsko 2003")**

Edino, kar smo vedeli pred letošnjim taborom Društva mladih geografov Slovenije, je bilo to, da bo to nekaj "finega" in da se bo dogajalo na Kozjanskem in Bizeljskem. Kje je že to? Menda nekje na vzhodu Slovenije. Sledita še naslednji asociaciji: podeželje in vinogradništvo. In to je to! Opremljeni z zemljevidi, doma spečenimi dobrotami in vso geografsko kramo, nujno potrebno za preživetje, smo 3. julija 2003 kompase naravnali proti Lesičnem.

V Rimskih Toplicah smo se še zadnjič ozrli na poznani svet in začeli potovati. "Nazaj v preteklost." Bolj, ko se je cesta vila proti notranjosti, bolj presenečeni smo postajali. Pravo podeželje. Z makadamskimi cestami, razpršeno poselitvijo, starimi domačijami in cerkvami kot orientacijskimi točkami. Nobenega nebotičnika in industrije. To bodo počitnice, smo si mislili! Pa so se nam sanje kmalu razblinile, ko so nam organizatorke predstavile hišni red, program in

zadolžitve. Brez možnosti dopusta in počivanja. Na kmetih se dela in vstaja ob šestih!

Vzpon na Pilštanj prvi večer je bil ogrevanje za teren naslednji dan. Kdor si od ruralnega šoka ob prihodu še ni opomogel, je na nekdanj živahnem trgu postal le še bolj "zadet". Od svežega zraka in starih hiš, ki so kar same pripovedovale zgodbe iz preteklosti ... ko so v njih še živeli domačini in kokoši niso bile edina družba daleč naokoli. V sončnem zahodu smo se sprehodili od prizorišča za binškošovanje mimo plakata za jajčeriado do prangerja ter etnološki večer zaključili po enološko, z drnuljevcem ter vaškim opravljanjem.

Pokrajino je potrebno začutiti in ker brez fizične geografije ni družbene, smo naslednji dan vzeli pot pod noge in se z dr. Karlom Natkom odpravili na geomorfološki potep. Sledila je nadgradnja sinklinal in antiklinal iz prvega letnika, ki smo jo

*"Kam pa kam? Le kam neki? Pogledat na drugo stran, kaj se skriva tam ..."
... tako si je dejala četica mladih geografov in se preko koruznih polj podala novim spoznanjem naproti.*

v poznih popoldanskih urah zaključili z raziskovanjem doline sumljivega porekla. Kje drugje kot pri prijaznih domačih, ki so nam nevede pojasnili vse dileme, ki so se nam porajale ob pogledu na koruzna polja v zatrepni, slepi ali suhi (?) dolini.

V soboto smo se iz opazovalcev prelevili v raziskovalce in se z anketnimi vprašalniki odpravili na lov za informacijami in domačini. Po odličnem kosilu v motelu Trebče, ki smo ga tekom tedna še nekajkrat ponovili, nas je čakalo "rdeče" obarvano popoldne - Kumrovec. Na dvorišču rojstne hiše Josipa Broza Tita sta nas prava pionirja popeljala v čas bratstva in enotnosti. "Danes, ko postajam pionir," se je slišalo daleč naokoli, ko smo krstili nove pionirje in poželi kar nekaj začudenih pogledov obiskovalcev. Zvečer smo ugotovili, da tudi na vasi dogaja - presenečenje je predstavljal pravi poletni študentski žur na Planini pri Sevnici, kjer so odmevala globoka grla skupin Mi2 in Tabu.

Nedelja je bil prav gotovo dan, ki se ga je večina najbolj veselila. No, razen šoferjev. Na sporedu je bilo namreč vinogradništvo. V kleti Šekoranja na Bizeljskem se kar nismo mogli načuditi novim enološkim smernicam, ki zapovedujejo obvezno kajenje v vinski kleti. Zalito z vrhunskimi vini. Vročini smo pobegnili v Najgerjevo repnico, kjer se v kremenčevih peskih že stoletja skrivajo naravne slikarje. Pri njihovi razlagi je naša in gostiteljčina domišljija dobila krila. Kakor tudi med ogledom etnološke zbirke na Pišeški cesti pri gospe Sušnik, ko smo s predmeti in fotografijami potovali nazaj v čas naših babic in dedkov. Po obilnem nedeljskem kosilu smo imeli moči samo še za razgledovanje. Na

Želja skoraj vsakega Slovenca: imeti vinograd in vikend, v tem primeru "gorco", se je na Bizeljskem večini že uresničila.

Svetem Vidu smo zavzeli zapuščeno hišo in ugotavljali, kaj vse bo nekoč naše (od Triglava pa do ...). Na Svetih Gorah smo pozvonili za srečo in izpolnitev vsaj ene skrite želje ter občudovali severni konec Slovenije! Naslednji dan smo pričakali v Virštanju ob tabornem ognju, zvokih kitare in pripovedkah gospoda Topliška.

Delovni teden smo tako tudi začeli, saj je bil ponedeljek namenjen spoznavanju dela na upravi Kozjanskega parka v Podsredi. Dopoldne prostorsko planiranje v teoriji in praksi, popoldne pa obvezni drugi del terenskega dela - kartiranje na različnih lokacijah. Sprehodi po vinogradih, kukanje skozi na pol razbita okna in nabiranje pajčevine v laseh. Zvečer pa skok v Bruselj, ko smo bili deležni povsem evropske predstavitve Kozjanskega parka. Slovenija gre prav gotovo naprej!

Ko se nam je že začelo tožiti po vsakdanjem mestnem vrvežu, smo se odpravili v Rogaško Slatino. Da bi se šli turiste. Žal smo bili bolj

turistični agentje, saj za kaj več kot ogled hotelov in njihove ponudbe ter za pregrešno dober Attemsov sladoled nismo imeli časa. Pokukali smo v steklarske peči, pocukali za rokav pihalce stekla in izbrali nov komplet kozarcev v tovarniški trgovini. Jutranjih ogledov nismo in nismo mogli pozabiti, zato smo se nazaj grede ustavili še v Podčetrtku in prisluhnili povsem turistično-geografski predstavitvi Term Olimia. Da za vsako bolezen resnično raste ena rož'ca, nas je prepričeval pater v samostanu Olimje. Da pa bi sladko življenje postalo še slajše, smo si v čokoladnici privoščili domačo, sveže lomljeno čokolado.

Sedaj smo bili na lokalni sceni že pravi frajerji, ki poznajo vse ovinke, domače oštarije, samo z lokalnimi veljaki si še nismo bili na "ti". Župana Podčetrтка in Bistrice ob Sotli sta nam v sredo potrdila, da smo še vedno v Sloveniji, kjer - saj veste - kako se gledajo "sosedovi". Zvečer je prišel čas še za malo romantike: opazovanje zvezdic in Lune v observatoriju na Prevorjah. Podeželja ni brez kmetij!

V četrtek smo tako preštevali krave in merili pašnike ter degustirali ekološko pridelani jabolčnik, domače kekse ter sveže pečen kruh na ekološki kmetiji Maček v Lesičnem. Da pa ne bi le jemali, smo na podlagi informacij, občutkov in doživetij, ki smo jih zbirali ves teden, v Kulturnem domu pripravili plakate in razstavo, kjer smo predstavili svoje vtise in poglede, zbrane preko celega tedna ter še poglobili svoje vezi z domačini.

Zadnji večer je minil v znamenju skritih prijateljev, dobre glasbe ter kviza, kjer smo v trojicah trenirali možganske celice. In seveda sladke zahvale organizatorkam (Aleksandri, Ildi, Poloni, Nataši in Vesni), ki so nadvse profesionalno in brezhibno izpeljale tradicionalno geografsko raziskovanje. Še se vrnemo, smo si dejali naslednjega dne in se zvedavo spraševali, kje se bomo naslednje poletje potikali na osmem taboru.

Avtorica besedila in fotografij:
NAJA MAROT

Mesta v preobrazbi (IGU Urban Commision C19: Monitoring Cities of Tomorrow)

Ljubljana, 17. - 25. avgust 2003

Urbana komisija Mednarodne geografske zveze (<http://www.cities-of-tomorrow.com>) je strokovno delovno telo, ki se ukvarja s preučevanjem mest. Vsakoletno srečanje (letos v Ljubljani; v organizaciji Oddelka za geografijo Filozofske fakultete) je priložnost za strokovne razprave o razvoju mest, urbanih sistemov, njihovi obliki, funkciji in socialnogeografskih procesih. Vodilna tema tokratnega srečanja (60 udeležencev iz 23 držav z vseh celin) je bila "Mesta v preobrazbi" (Cities in Transition).

V uradnem začetku kongresa je v prostorih Filozofske fakultete udeležence nagovoril predsednik Organizacijskega odbora srečanja, prof. dr. Mirko Pak. Sledili so nagovori in pozdravi: prof. dr. Gerharda Brauna (predsednika Urbane komisije), prof. dr. Neve Šlibar (dekanje Filozofske fakultete), prof. dr. Metke Špes (predstojnice Oddelka za geografijo) in dr. Rada Genoria (državnega sekretarja na Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije).

18. avgust je bil namenjen predavanjem, ki so se lotevala predvsem teoretičnih in metodoloških problemov pri preučevanju urbanih naselij in urbanih regij. Udeleženci simpozija so si v popoldanski ekskurziji ogledali Ljubljano z vrha grajskega stolpa in obiskali Oddelek za urbanizem Mestne občine Ljubljane (predstavitev prostorskih problemov glavnega mesta Slovenije na začetku 21. stoletja). Avtobusni ogled je udeležencem odkrival za

urbane geografe najzanimivejše dele Ljubljane: od blokovskih stanovanjskih sosesk (Nove Fužine, Poljane) in novejših sosesk (Mostec), sosesk z ugodno socialnogeografsko strukturo (Murgle), do soseske črnih gradenj, z nizko socialnogeografsko strukturo (Rakova Jelša). Obiskali so tudi industrijski coni (Šiška, Moste) in dve največji nakupovalni središči na robu mesta (BTC, Rudnik).

Naslednja dneva sta bila namenjena predvsem referiranju in izmenjavi strokovnih izkušenj. Vsa mesta se - ne glede na lokacijo in velikost - srečujejo s podobnimi globalizacijskimi procesi (npr. boj za tuje investicije, multikulturalizacija, socialna polarizacija, prostorsko širjenje mesta in močan proces suburbanizacije).

Ekskurzija (21. avgust) je udeležence vodila v vzhodno Slovenijo. V Šaleški dolini je mag. Emil Štrbenk, zaposlen na inštitutu Erico v Velenju, udeležencem predstavil številne geografske procese in pojave, ki so posledica dolgoletne energetske dejavnosti. Največjega zanimanja je bilo deležno seveda Velenje, načrtno zgrajeno mesto, ki vsebuje elemente vrtnega mesta. V Mariboru je dr. Vladimir Drozg predstavil najznačilnejše dele nekdanjega največjega industrijskega mesta v Sloveniji in enega najpomembnejših industrijskih središč Jugoslavije, ki pa se danes srečuje z razvojnimi problemi. Popoldne so udeleženci obiskali posestvo Srednje kmetijske šole s Ptuja (številne informacije je posredoval dr. Vladimir Korošec). Po